

ION MIHAI PACEPA ORIZONTURI ROȘII

CRIMELE, CORUPȚIA
ȘI MOSTENIREA CEAUȘESTILOR

Traducere
de Horia Gănescu și Aurel Ștefănescu

Revăzută, actualizată și completată
de autor

Cu o Introducere a autorului din 2019

Introducere (2019)	7
Notă asupra ediției (2019)	13
Notă asupra ediției (2010)	13
<i>Orizonturi roșii</i> în serial la Europa Liberă	15

Partea I: DUPĂ 20 DE ANI

Cuvânt retroactiv	23
<i>Capitolul I</i>	
Decembrie 1989	25
<i>Capitolul II</i>	
Planul OibE	33
<i>Capitolul III</i>	
Planul „Dnestr”	38
<i>Capitolul IV</i>	
„Noua” Securitate a lui Iliescu	46
<i>Capitolul V</i>	
„Noul” KGB	52
<i>Capitolul VI</i>	
Spionajul României „democratizat” de KGB	56
<i>Capitolul VII</i>	
Demiterea lui Măgureanu	63
<i>Capitolul VIII</i>	
Un democratic stat polițienesc	69
<i>Capitolul IX</i>	
România de azi	72

Partea a II-a: JURNALUL ULTIMELOR MELE TREI LUNI CU CEAUȘEȘȚII

<i>Capitolul I</i>	77
„Romero” trebuie recrutat	78
Operațiunea „Orizont”	81

Compromiterea soției ambasadorului	82
Mediator în Orientul Mijlociu?	85
„Annette”: legătura cu OEP	88
Complot împotriva regelui Hussein	89
„Annette” este recrutat	92
<i>Capitolul II</i>	94
Fratele Ceaușescu, fratele Arafat	95
Preluarea lui „Iunie Negru” de la Abu Nidal	100
Stridiile lui Nicu	106
<i>Capitolul III</i>	110
Orașul tehnologic al României	111
Cum se fură tehnologia americană	114
Ambițiile Elenei	118
„Vreau vizon american”	120
Având de-a face cu un amant nedorit	123
Unicul meu prieten	125
<i>Capitolul IV</i>	128
Dezamăgindu-și copiii	129
Ambasadoarea devine „Bertha”	131
„Fetele” lui Scornea	132
Recrutarea lui „Malek” prin „Andreea”	133
Împăratul Bokassa I se însoară cu o agentă DIE	136
„Stele” pentru tovarăși	137
„Petrolul, evreii și germanii, priorități la export”	139
Fondurile secrete ale lui Ceaușescu	143
<i>Capitolul V</i>	147
Portretul unui expert în Orientul Mijlociu	147
Zbor la Beirut	149
Rețeaua de contrabandă	151
Întrevederea cu „Fedainul”	155
Atentatul OEP-ului împotriva Goldei Meir	158
<i>Capitolul VI</i>	162
Curtându-l pe Gaddafi	162
Pașapoarte americane pentru Libia	165
Societățile mixte ale lui Gaddafi împotriva „imperialismului american”	166
„Nu vreau pace în Orientul Mijlociu”	172
Ajutându-l pe „Carlos”	174
<i>Capitolul VII</i>	177
Austria e locul potrivit	178
Arme românești pentru Lumea a Treia	180
Serviciul D, de la dezinformare	183
<i>Capitolul VIII</i>	189
Putere datorată microfoanelor	189

Cum se supraveghează o națiune întreaga	193
O viață nouă, minunată	197
Botnițe pentru secrete	198
<i>Capitolul IX</i>	201
Ura față de unguri	202
Radiații fatale în celulele închisorilor	204
Dispreț pentru Jimmy Carter	207
Tovarășii se distrează	213
<i>Capitolul X</i>	217
Reducerea la tăcere a unui comentator radio	218
Un tanc în „valiza diplomatică”	220
O doamnă numită Olga	223
Supraveghind nomenclatura română	225
Școala de spioni din Brănești	228
Testând tancul furat	230
<i>Capitolul XI</i>	233
O întrevedere cu tovarășa Elena	233
Încălcarea constituției	237
Scrisori de prietenie de la generalul Ver	238
„Trebuie să-l recrutăm pe Billy Carter”	241
Ordine criminale	242
<i>Capitolul XII</i>	245
Olga în carne și oase	245
Cazul Șerb	247
Autobiografiile scrise de mână ale tuturor locuitorilor	250
Bărfă la dîneu	253
<i>Capitolul XIII</i>	260
Trupele de securitate în stare C	260
Un Ceaușescu îngrijorat	264
O lecție de comunism	266
<i>Capitolul XIV</i>	268
Dezinformare „baptistă” pentru Carter	268
Agente la Radio Europa Liberă	270
Ursul vrea tehnologie americană	273
Pregătiri pentru plecarea în America	276
Athénée Palace – fabrică de informații	277
Tovarășul Nicu – o viață închinată partidului	279
<i>Capitolul XV</i>	283
Tactica de supraviețuire a unui ministru de externe	284
Protecția unei ambasade	287
Întâlnirea cu Brandt la un „ceai”	290
<i>Capitolul XVI</i>	292
Stabilirea la Blair House	293

Hainele Tovarășului	295
Un spion ca ambasador	298
Gata pentru presa americană	299
Gambitul regelui contra lui Hrușciov	300
<i>Capitolul XVII</i>	304
Adâncă prețuire Conducătorului	304
La Casa Albă se cântă imnul regal	308
Rezumatul primei zile	310
Nu sunt parale pentru televiziune color	312
„Cine erau cucoanele alea elegante de la masa ta?“	313
Inventarea unui fiu pentru un american laureat al Premiului Nobel	314
<i>Capitolul XVIII</i>	317
Senatorul Jackson adoptă o atitudine dură	317
„Răuță trebuie să moară!“	319
Hârtie igienică din Biblii	321
Propria „Coloană a cincea“	323
Vendeta împotriva arhiepiscopului	326
<i>Capitolul XIX</i>	333
Furtul unui reactor nuclear CANDU	333
Agentul „235“ din Pakistan	339
„Orice american poate fi cumpărat“	341
Primul conducător comunist la Texas Instruments	342
<i>Capitolul XX</i>	345
Operațiune împotriva postului de radio Europa Liberă	345
O comoară tehnică pentru Hrușciov	347
Clădirea nr. 30 de la NASA	349
Munca de influență la Washington	351
<i>Capitolul XXI</i>	353
Destinația New York	354
O ploaie de ouă la Waldorf-Astoria	356
Retragerea la Misiunea Română	357
Un mijloc de influență folositor	360
Organizatorii trebuie omorâți!	362
<i>Capitolul XXII</i>	365
Primarul Koch sare în ajutor	365
Elena vrea bijuterii noi	368
Ofițeri de spionaj pentru firme mixte	371
Înapoi la București	373
<i>Capitolul XXIII</i>	377
O vizită la Tito	377
Toasturi pentru noua prietenie	380
O răpire la cererea lui Tito	382
Asasinarea premierului italian Aldo Moro	385
Ajutându-i pe sovietici să-l răpească pe Imre Nagy	388

<i>Capitolul XXIV</i>	393
Cele două componente ale industriei românești de armament	393
La Conferința Națională a Femeilor	396
Plănuind vânzările de arme în Lumea a Treia	398
Un cadou de la serviciile secrete chineze	402
Distrușterea centrului istoric al Bucureștiului	404
O ședință la Elena	406
<i>Capitolul XXV</i>	409
Crearea unui cifru pe care americanii să-l poată sparge	410
Mesaj de verificare trimis la Washington	414
Încă o paradă fără rost	417
<i>Capitolul XXVI</i>	419
Bijuteriile din contul TA-78	419
Brigada SD pentru spionaj tehnologic	421
O ședință a Comitetului Politic Executiv	423
Transformarea proiectelor americane în produse românești	428
Spionajul economic total	433
<i>Capitolul XXVII</i>	437
Încă un spion sovietic?	437
Neutralizarea postului de radio Europa Liberă	438
Pregătirea vizitei la Londra	441
Ciclul începe să se reia	444
O ultimă petrecere	445
<i>Epilog</i>	449

Decembrie 1989

România și Rusia sunt singurele țări ale fostului imperiu sovietic în care trecerea de la comunism la democrație s-a făcut cu vărsare de sânge. Celebrul istoric american John Lukacs explică aceasta prin izolarea geografică a celor două țări. Pentru el, Rusia și România nu aparțin Europei. „Barocul, Renașterea, Iluminismul, toate aceste epoci care au civilizat Europa, nu au existat în Rusia, România, Moldova, Oltenia, Valahia, Basarabia.“ Faptul că zeci de mii de luptători împotriva comunismului continuau să fie nereabilitați în Rusia și România după 17 ani de la colapsul acestei erezii a fost un alt motiv care l-a determinat pe Lukacs să traseze frontiera politică a Europei la granița de vest a României.

Mă număr printre admiratorii lui Lukacs, unul dintre cei mai reputați istorici contemporani, a cărui expertiză se extinde de la radicalismul neo-Whiggish până la istoria psihologică contemporană, dar nu-i împărtășesc această teză. România în care m-am născut a fost un centru al culturii europene, iar capitala ei era supranumită *Le Petit Paris*. Gheorghe Șincai, care a înființat peste 300 de școli în limba română, ocupă un loc de cinste în panteonul ilumiiniștilor europeni, alături de Voltaire, Diderot, Herder. Nicolae Bălcescu, sufletul Revoluției din 1848, s-a format la școala Revoluției Franceze. Iar George Enescu, Constantin Brâncuși și Traian Vuia, titani ai muzicii, artei și respectiv științei europene, s-au născut și format în România.

În 1945, această Românie a fost însă cotropită de un gigant feudal care a transformat-o într-o *samoderjavie*, tradiționalul sistem totalitar rus introdus de Ivan cel Groaznic în 1564, în care un dictator conduce țara cu ajutorul poliției sale politice.

În anii 1970, l-am însoțit pe Ion Gheorghe Maurer la o audiență la papa Paul VI, care l-a întrebat, în glumă, dacă a venit la Vatican cu vreo dorință specială. „Da“, i-a răspuns premierul. „Schimbați-ne poziția geografică a țării.“ România a fost singura țară din fosta Europă de Est care nu a avut frontiere cu Occidentul. Această poziție geografică a făcut ca procesul trecerii României de la comunism la democrație să difere de cel al celorlalte țări din fostul imperiu sovietic.

De curând s-au împlinit 20 de ani de la dramatichele evenimente din decembrie 1989, când revolta populației l-a alungat din palatele sale pe Nicolae Ceaușescu, omul care a terorizat România 24 de ani. Aceste evenimente sunt etichetate și azi în România drept „revoluție“, deși în fiecare zi ies la lumină noi fapte care atestă că revolta populară a fost furată de o mână de comuniști educați la Moscova.

În 1988, într-un interviu cu dr. Michael Ledeen, consilier al președintelui Ronald Reagan, publicat în revista franceză *Politique internationale* și preluat apoi de numeroase ziare și reviste din SUA și Europa Occidentală, am prezis posibilitatea ca Moscova să organizeze o lovitură de stat în România menită să-l înlocuiască pe Ceaușescu cu Ion Ilici Iliescu, un comunist educat la Moscova, al cărui tată fusese atât de devotat lui Lenin, încât și-a botezat propriul copil cu numele lui.

Pe ce mi-am bazat această afirmație? În anii '70, UM 0920/A, o unitate specială a Departamentului de Informații Externe (DIE) însărcinată cu activitatea contrainformativă împotriva URSS, care era în subordinea mea, a depistat și înregistrat pe bandă magnetică contactele secrete pe care Ion Ilici Iliescu, pe atunci secretar al CC al PCR pentru propagandă și agitație, le-a avut cu un membru al unei delegații „ideologice“ sovietice aflate în vizită la București. Acesta i-a spus: „Kremlinul ar fi mai fericit cu tovarășul Iliescu în fruntea Partidului Comunist Român.“

Kremlinul se temea că românii îl urau pe Ceaușescu cu atâta înverșunare, încât l-ar fi putut izgoni fără intervenția Moscovei, și că ura împotriva lui Ceaușescu va degenera în ură împotriva comunismului, care ar fi putut merge atât de departe, încât România să ceară retragerea din Pactul de la Varșovia. Kremlinul se temea de asemenea și că o eventuală relaxare politică în România ar fi putut exacerba dorința populației din Republica Moldovenească de a se uni cu patria mamă, creând astfel un val de fervoare naționalistă în alte republici sovietice.

Ceaușescu, care știa de la UM 0920/A că sovieticul care l-a contact pe Ion Iliescu venise în România să recruteze aderenți pentru o lovitură de stat, a ascultat de câteva ori banda de magnetofon ce conținea înregistrarea acestei convorbiri pe care Iliescu, bineînțeles, nu i-o raportase. La

scurt timp după aceasta, Ceaușescu l-a îndepărtat pe Iliescu din anturajul său apropiat, numindu-l secretar al unui comitet județean de partid. Pentru a nu irita Moscova, Ceaușescu l-a păstrat însă membru supleant al Comitetului Politic Executiv, dar a ordonat UM 0920/A să-l țină pe Iliescu sub continuă supraveghere. (După ce am părăsit România, UM 0920/A și-a schimbat indicativul în UM 0110 și a fost condusă de generalul Victor Neculicioiu.)

Un proverb spune că cel pe care nu-l lași să moară nu te lasă să trăiești. La 22 decembrie 1989, după ce Ceaușescu a abandonat sediul Comitetului Central, Ion Ilici Iliescu s-a autoproclamat președinte al unui Comitet Provizoriu pentru Unitate Națională creat ad-hoc. Acesta a fost transformat apoi în Frontul Salvării Naționale, care a semănat ca două picături de apă cu Frontul Salvării Naționale constituit de Moscova în Grecia și Spania după cel de-al Doilea Război Mondial, când Kremlinul spera să impună guverne comuniste în aceste țări.

La 23 decembrie, Iliescu a anunțat că Ceaușescu a fost arestat, iar un purtător de cuvânt al său i-a asigurat pe români că tiranul va fi judecat public. În ziua de Crăciun, Televiziunea Română a informat însă că Nicolae și Elena Ceaușescu fuseseră deja condamnați la moarte și executați.

Primele indicii că revolta populară din decembrie 1989 a fost furată de comuniști educați la Moscova au apărut în articolul jurnalistului francez Kosta Christitch intitulat „Mâna Moscovei”, publicat la sfârșitul lui decembrie 1989 în revista *Le Point* din Paris. A urmat apoi o carte despre evenimentele din decembrie 1989, primită cu viu interes în Occident, scrisă de francezul Radu Portocală¹, care, în mai 1990, a venit în România împreună cu jurnalistul Olivier Weber pentru a studia „revoluția” română. Potrivit acestei cărți, generalii Victor Stănculescu și Mihai Chițac, care au avut un rol crucial în evenimentele din decembrie 1989, ar fi acționat pe baza indicațiilor primite de la Moscova prin GRU (serviciul sovietic de informații militare), care i-ar fi contactat cu câteva luni înainte la Budapesta.²

În cartea *Moștenirea Kremlinului* (București, editura Venus, 1993), am descris similitudinile dintre evenimentele din decembrie 1989 și planul sovietic „Dnestr”³ pentru înlocuirea lui Ceaușescu cu un comunist mai supus Kremlinului – plan pe care l-am cunoscut în anii în care am

1. Radu Portocală, *Autopsie du coup d'état roumain. Au pays du mensonge triomphant*, Paris, Calmann-Lévy, 1990.

2. *Ibidem*, p. 35.

3. Planul „Dnestr” a fost descris pe larg în *Moștenirea Kremlinului*, pp. 289–312.

avut în subordine UM 0920/A. Din păcate, doar câteva exemplare din *Moștenirea Kremlinului* au ajuns în librării. În acea carte am documentat și faptul că șeful SRI, Virgil Măgureanu (născut Aszталos), care jurase în fața Parlamentului că nu a avut nici o legătură cu Securitatea, fusese de fapt ofițer DIE conspirat sub numele Mihăilă Mihai. În 1993, *Moștenirea Kremlinului* a fost publicată, dar SRI-ul lui Măgureanu a împiedicat cartea să ajungă în librării. Puținii care au reușit să o citească au primit-o din SUA – în contract am prevăzut ca 2 000 de exemplare să fie donate săptămânalului *Lumea Liberă* din New York, pentru a fi difuzate în rândul imigrației române.

Planul „Dnestr” a fost declanșat în august 1969, când Ceaușescu a invitat în România, fără acordul Moscovei, pe viitorul președinte american Richard Nixon, care deocamdată pierduse alegerile și era ostracizat de Kremlin. Lansarea operațiunii „Dnestr” a fost precedată de anularea de către Moscova a vizitei pe care Brejnev și Kosîghin urmau să o facă în România în 1969, vizită ce fusese larg popularizată în presa celor două țări. Redau pe scurt aceste similarități, deoarece mărturii ulterioare ale unui înalt ofițer de securitate prezintă alte asemănări, extrem de relevante, între planurile Kremlinului pentru înlocuirea lui Ceaușescu și evenimentele din decembrie 1989.

Planul „Dnestr”, al cărui conținut l-am cunoscut până în iulie 1978, a avut cinci prevederi de bază: (1) preluarea conducerii armatei și Securității de către un înalt ofițer român recrutat de organele sovietice; (2) crearea unui Front al Salvării Naționale – care figura și în planurile Kremlinului pentru instalarea de guverne prosovietice în Grecia și Spania; (3) atragerea simpatiei internaționale prin lansarea zvonului că zeci de mii de oameni au fost uciși de teroriști străini veniți în ajutorul lui Ceaușescu; (4) informarea permanentă a Moscovei asupra stadiului loviturii de stat și (5) solicitarea intervenției militare a URSS în cazul în care succesul loviturii de stat ar fi fost periclitat.

Asemănările dintre aceste prevederi și evenimentele din decembrie 1989 sunt relevante. La 22 decembrie 1989, la doar câteva ore după fuga lui Ceaușescu, generalul în rezervă Nicolae Militaru, a cărui recrutare de către sovietici (înregistrată pe bandă magnetică de UM 0920/A) a fost prezentată în 1987 în *Orizonturi roșii*¹, s-a autoproclamat șef al forțelor armate și a pus imediat Securitatea sub controlul său. În noaptea de 22 decembrie 1989, Ion Ilici Iliescu, ale cărui contacte secrete cu Moscova le

1. Ion Mihai Pacepa, *Red Horizons*, Washington, Regnery Gateway, 1987, pp. 116, 193–197, 201–203.

descriesem de asemenea public, a creat Frontul Salvării Naționale și s-a autoproclamat președintele său.

Ideologul acestui Front a fost Silviu Brucan, care a anunțat imediat că Frontul avea binecuvântarea Moscovei. Ca să fie și mai convingător, a spus că obținuse personal acea aprobare cu ocazia unei vizite pe care o făcuse la Moscova în urmă cu câteva săptămâni. Televiziunea Română a difuzat în detaliu afirmațiile lui Brucan. El și-a înghițit însă propriile vorbe a doua zi, când Eduard Șevarnadze, un ofițer KGB acoperit ca ministru de externe al Uniunii Sovietice, a negat vehement orice amestec sovietic în evenimentele din România.

În prima ședință a Frontului Salvării Naționale, care a avut loc în aceeași noapte la sediul CC al PCR, Iliescu a chemat la telefon pe liderul sovietic Mihail Gorbaciov pentru a-i „raporta stadiul evenimentelor”.¹ Profesorul Dumitru Mazilu, care mi-a fost subaltern în Securitate și care, la 22 decembrie 1989, a devenit vicepreședinte al Frontului Salvării Naționale, a asistat la convorbire. Regretatul ambasador Aurel Dragoș Munteanu, fost disident politic în anii lui Ceaușescu și unul dintre liderii răscoalei din decembrie 1989, după care a cerut azil politic în SUA, mi-a confirmat că această convorbire telefonică a avut loc.

De îndată ce s-au instalat la cârma țării, Ion Iliescu și generalul Militaru au lansat o dezinformare de tip KGB, conform căreia Securitatea ar fi ucis 60 000 de oameni numai în București și Timișoara. Lansarea de știri false menite să incite populația contra lui Ceaușescu era de asemenea parte a planului „Dnestr”. Presa sovietică s-a grăbit să confirme cifrele și să toarne gaz pe foc cu „detalii” despre masacru.

În iunie 1990, noul guvern din București a admis că de fapt totalul victimelor răscoalei din toată țara a fost de numai 1 030, din care 889 au murit *după* executarea lui Ceaușescu.

La orele două, în după-amiaza zilei de 23 decembrie 1989, Televiziunea Română a anunțat că Frontul Salvării Naționale a cerut ajutor militar Uniunii Sovietice, deoarece „teroriști neidentificați” erau pe cale să-l reinstaureze pe Ceaușescu. Aceasta era o altă prevedere a planului „Dnestr”: găsirea unui pretext pentru o intervenție militară sovietică, care trebuia să aibă loc dacă succesul loviturii de stat ar fi fost primejduit. Ambasada Sovietică din București a intrat prompt în joc, declarând presei că personalul ei era în pericol din cauza teroriștilor. În aceeași

1. Prof. Dumitru Mazilu a descris pe larg această convorbire în cartea sa *Revoluția furată*, precum și în numărul din 27 iulie 1991 al săptămânalului *Lumea Liberă* din New York, p. 9.

seară, programul de televiziune sovietic *Vremia* a „confirmat” că Ceaușescu era sprijinit de „mercenari străini” și a anunțat că Gorbaciov a informat deja pe „tovarășul Iliescu” că Uniunea Sovietică i-a aprobat ajutorul militar solicitat. Departamentul de Stat al SUA, care voia să pună capăt „genocidului”, a anunțat public că Washingtonul privește cu simpatie o intervenție militară sovietică în România.

Kremlinul a evitat însă implicațiile politice ale unei astfel de intervenții, deoarece, în ziua de Crăciun, Ceaușescu a fost împușcat. Asasinarea dictatorului a fost singurul eveniment care nu a făcut parte din planul „Dnestr”, așa cum îl cunoșteam în iulie 1978, când m-am rupt de Ceaușescu.

La 29 decembrie 1989, Televiziunea Română a anunțat formarea unui guvern provizoriu, iar asemănările cu planul „Dnestr” au continuat. Conform acestui plan, oamenii Moscovei trebuiau ca, după succesul loviturii de stat, să preia imediat conducerea celor trei „forțe vitale” cu ajutorul cărora Kremlinul și-a consolidat întotdeauna controlul politic al țărilor pe care le-a sovietizat: Armata, Externele și Internele. Merită reamintit că, după ce Armata Roșie a „eliberat” România, Kremlinul l-a instalat pe ofițerul NKVD Emelian Bodnarenko, pe numele românesc Emil Bodnăraș, în fruntea Armatei, pe cominternista Ana Pauker la Externe și pe agentul NKVD Teohari Georgescu la Interne.

În primul guvern al regimului Iliescu, ministrul apărării a fost, bineînțeles, generalul Nicolae Militaru. Ministru de externe a fost Sergiu Celac, fost adjunct șef de secție la CC al PCR și translator personal al lui Ceaușescu, care, în 1978, a fost contactat în secret de organele sovietice pentru a fi atras în planul „Dnestr”. În *Moștenirea Kremlinului* am descris întâlnirea secretă (înregistrată pe bandă magnetică) pe care Sergiu Celac a avut-o în vara lui 1978 cu un reprezentant al organelor de informații sovietice trimis la București cu misiunea de a-l atrage pe demnitarul român în operațiunea „Dnestr”, sub promisiunea că i se vor acorda înalte răspunderi în guvernul ce va fi constituit de Moscova.¹ Faptul că Celac nu a raportat despre aceste contacte l-a convins pe Ceaușescu că intenționa să lucreze pentru sovietici, din care cauză l-a îndepărtat din funcție cu câteva săptămâni înainte ca eu să cer azil politic. Iar ministrul de interne a fost numit generalul Mihai Chițac, despre care scriitorul francez Radu Portocală a afirmat că era de asemenea în contact cu organele sovietice.²

1. Ion Mihai Pacepa, *Moștenirea Kremlinului*, ed. cit., pp. 309–310.

2. Radu Portocală, *op. cit.*, p. 35.

Noul prim-ministru, chipeșul Petre Roman, a scos și mai mult în evidență mâna Moscovei. El fusese urmărit zi și noapte de generalul Nicolae Pleșiță, prim-adjunctul ministrului de interne, din cauză că devenise amantul Zoiei Ceaușescu. Pentru Ceaușescu, aceasta a fost picătura care a umplut paharul: dacă s-a îndoit vreodată că Moscova îi voia scalpul, acum nu mai avea dubii. Valter Roman, tatăl noului iubit al Zoiei, fost ofițer sovietic, sub numele Ernst Neuländer, într-una dintre Brigăzile Internaționale care au luptat în Războiul Civil din Spania, s-a reîntors la Moscova după încetarea conflictului. În anii 1943–1944, Valter Roman a urmat cursul special al Cominternului pentru viitorii conducători ai partidelor comuniste străine și a fost trimis să lucreze la emisiunile pentru România ale postului de radio Moscova. Acolo a colaborat cu Ana Pauker, Iosif Chișinevski, Leonte Răutu și alți „înalți” comuniști care primiseră azil politic în Uniunea Sovietică. Un an mai târziu a fost trimis în România ca ofițer politic al Diviziei „Horia, Cloșca și Crișan”.

La 27 iunie 1945, Prezidiul Sovietului Suprem l-a decorat pe Valter Roman cu ordinul „Steaua Roșie” pentru contribuția sa la „radiodifuziunea specială”.¹ Curând după aceea, Kremlinul l-a impus pe Valter Roman în CC al PCR. În 1946, el a devenit șef al Marelui Stat-Major al armatei României comuniste și apoi ministru al poștelor și telecomunicațiilor.

Zece ani mai târziu, Valter Roman a fost implicat de KGB în răpirea liderului maghiar Imre Nagy din ambasada iugoslavă de la Budapesta, unde s-a refugiat în urma intervenției militare sovietice în Ungaria. În *Orizonturi roșii*, publicată în 1987, am descris modul în care a fost adus Imre Nagy în România și ce s-a întâmplat cu el cât timp a fost ținut sub arest în București. În 2000, *Orizonturi roșii* a făcut obiectul unei emisiuni speciale la Duna TV, produsă de ziaristul maghiar Imre Szabo cu sprijinul subsemnatului.

Cu ocazia emisiunii despre *Orizonturi roșii* am obținut noi documente din arhivele maghiare legate de răpirea lui Imre Nagy din Budapesta.

1. Noiembrie 1945, nr. 791/bs. Ambasadorului URSS în România, tov. S.I. Kavtaradze: *Vă trimitem înputernicirea Prezidiului Sovietului Suprem al URSS pentru înmânarea decorației și ordinului „Steaua Roșie” – nr. 1651765 cu diploma însoțitoare – nr. 283631 privind decorarea lucrătorului de la radiodifuziunea specială, Walter Roman, prin Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 27 iunie 1945. La înmânarea decorației este necesar să se întocmească un protocol și să se transmită prin NKID la Secția pentru decorații a Prezidiului Sovietului Suprem al URSS. Locțiitorul Secției țărilor balcanice,*

A. Lavniscev

Printre ele se află și o telegramă cifrată din 23 noiembrie 1956 către Hrușciov, trimisă din Budapesta de Malenkov, Suslov și Aristov, membri ai Biroului Politic al PCUS.¹ Redau textul telegramei, a cărei copie autenticată o dețin.

„Către Comitetul Central al PCUS:

Imre Nagy și grupul său au părăsit ambasada iugoslavă și în prezent se află sub pază de încredere. În momentul plecării, Nagy și ai săi s-au îmbrățișat și s-au sărutat cu colaboratorii ambasadei. La un moment dat, după îmbarcarea grupului într-un autocar, Nagy a încercat să revină în clădirea ambasadei, dar niște unguri și colaboratorii noștri l-au împiedicat.

Tovarășul Walter Roman [membru al CC al PCR], sosit la Budapesta împreună cu tovarășul Dej, ieri, 22 noiembrie, s-a întreținut cu Nagy, pe care-l cunoaște încă din perioada activității desfășurate în Comintern. A reieșit că Nagy refuză categoric să... dea vreo declarație favorabilă actualului guvern maghiar, invocând faptul că este lipsit de libertate.

Precum se vede, iugoslavii l-au instruit temeinic pe Imre Nagy. [...]

Tovarășul Kádár și tovarășii români sunt fermi și consideră că Nagy și grupul său trebuie porniți, fără zăbavă, la drum. În baza înțelegerii dintre tovarășii unguri și români, Nagy și grupul lui vor porni azi spre România, unde, conform celor declarate nouă de tovarășul Dej, li se va asigura șederea (sub paza adecvată).

Tovarășul Kádár și tovarășii români [discută] când, cum și ce fel de comunicat să dea publicității, în acord cu guvernul român, despre trimiterea în România a lui Imre Nagy și a grupului său.

Malenkov, Suslov, Aristov

23 noiembrie 1956“

În 1990, fragila presă de opoziție care se înfiripa în România a dezgropat cartea *Secolul XX: Secolul marilor revoluții*, scrisă de tatăl premierului Petre Roman. „Cine va veni după noi?“ cogita profetic Valter Roman în cartea sa. „După noi vor veni cei care vor trebui să vină, căci nu există postcomunism“, își răspunde singur. „Noi nu scriem istoria; noi o creăm“, a conchis Valter Roman. Acesta era, cuvânt cu cuvânt, motto-ul KGB, înscris cu majuscule pe prima pagină a cursului său pentru pregătirea cadrelor de conducere ale DIE.

1. Document recepționat pe linia K. Colecția Zenith, Arhiva fostului CC al PCUS.